

ROZHODNUTÍ

Nejvyšší správní soud jako soud kárný rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Tomáše Foltase a členů JUDr. Jitky Dýškové, Mgr. Stanislava Moláka, Mgr. Jana Valenty, Mgr. Štěpána Holuba a JUDr. Petry Janouškové o návrhu JUDr. Ing. Petra Kučery, soudního exekutora, Exekutorský úřad Kladno, se sídlem nám. Starosty Pavla 5, Kladno, zast. Mgr. Janem Válkem, advokátem se sídlem Vítkova 247/7, Praha, na obnovu řízení ve věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 15 Kse 3/2016,

t a k t o :

Návrh JUDr. Ing. Petra Kučery, soudního exekutora, Exekutorský úřad Kladno, ze dne 3. 1. 2020 na obnovu řízení ve věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 15 Kse 3/2016 se podle § 22 odst. 1 a § 25 zákona č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů, za přiměřeného použití § 283 písm. d) zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním,

z a m í t á .

Odůvodnění:

I.

[1] Nejvyšší správní soud jako kárný soud rozhodnutím ze dne 15. 8. 2017, č. j. 15 Kse 3/2016 - 56 (dále též „rozhodnutí č. j. 15 Kse 3/2016 - 56“), shledal JUDr. Ing. Petra Kučeru vinným tím, že: I) jako soudní exekutor vystupoval jako dražitel v elektronické dražbě nemovité věci vedené u jiného soudního exekutora a po zveřejnění usnesení o příklepu učinil návrh předražku; II) provozoval kromě činnosti exekutora i jinou výdělečnou činnost. Podle kárného soudu prvně uvedeným jednáním spáchal závažné kárné provinění dle § 116 odst. 3 písm. a) a b) zákona č. 120/2001 Sb. o soudních exekutorech a exekuční činnosti a o změně dalších zákonů, ve znění účinném pro rozhodné období (dále též „exekuční řád“), druhým pak kárné provinění dle § 116 odst. 2 písm. b) exekučního řádu. Za uvedené skutky mu uložil kárný soud kárné opatření – pokutu ve výši 10 000 Kč.

II.

[2] Dne 3. 1. 2020 obdržel kárný soud návrh JUDr. Ing. Petra Kučery (dále též „navrhovatel“) na povolení obnovy řízení ve věci sp. zn. 15 Kse 3/2016.

[3] Navrhovatel v návrhu uvedl, že rozhodnutí č. j. 15 Kse 3/2016 - 56 bylo vyvrcholením procesu, na jehož počátku bylo podání M. P. doručené dne 26. 2. 2016 tehdejšímu ministru spravedlnosti JUDr. Robertu Pelikánovi (dále též „ministr“). Ministr uvedeného podání postoupil tehdejšímu předsedovi kontrolní komise Exekutorské komory ČR JUDr. Milanu Makariusovi (dále též „předseda kontrolní komise“), který podal kárnou žalobu ve věci sp. zn. 15 Kse 3/2016. Tato kárná žaloba byla kárnému soudu dodána dne 4. 11. 2016, tedy po uplynutí subjektivní šestiměsíční lhůty pro její podání ve smyslu rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 9. 2019, č. j. 15 Kse 5/2018 - 135 (dále též „rozhodnutí č. j. 15 Kse 5/2018 - 135“). Z uvedeného rozhodnutí totiž vyplývá, že i ve věcech soudních exekutorů má kárný žalobce subjektivní lhůtu k podání kárné žaloby – tato lhůta činí podle § 9 odst. 1 zákona č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů, ve znění pozdějších předpisů (dále též „kárný řád“) šest měsíců od okamžiku, kdy se dozvěděl o skutečnostech, které jsou rozhodné pro podání návrhu. V důvodové zprávě k § 8 a 9 kárného řádu se přitom uvádí, že: *„Pokud však od doby spáchání kárného provinění uplyne doba, s níž zákon o soudech a soudcích a zákon o státním zastupitelství spojují zánik kárné odpovědnosti, nelze již návrh na zahájení kárného řízení úspěšně podat a odpovědnost soudce nebo státního zástupce za kárné provinění zanikne bez ohledu na to, zda se některý z možných navrhovatelů kárného řízení o jeho spáchání dozvěděl.“*

[4] Podle navrhovatele z uvedeného vyplývá, že subjektivní lhůta pro podání kárné žaloby počíná běžet ode dne, kdy se první kárný žalobce dozvěděl o skutečnostech týkajících se kárného provinění, které jsou rozhodné pro podání návrhu. Prvním kárným žalobcem byl v dané věci ministr, a nikoliv předseda kontrolní komise. Kárná žaloba přitom byla doručena kárnému soudu až dne 4. 11. 2016, tj. cca po více než osmi měsících od doručení podání M. P. ministrovi. Podle navrhovatele tedy nebyla kárná žaloba podána v šestiměsíční subjektivní lhůtě. Z tohoto důvodu měl kárný soud ve věci sp. zn. 15 Kse 3/2016 řízení zastavit. Kárný soud však řízení nezastavil a žalobu věcně projednal.

[5] Navrhovatel výslovně navrhl, aby kárný soud na základě rozhodnutí č. j. 15 Kse 5/2018 - 135, resp. na základě aplikace principu legitimního očekávání a principu rovného zacházení, povolil obnovu řízení ve věci sp. zn. 15 Kse 3/2016, a následně zrušil rozhodnutí č. j. 15 Kse 3/2016 - 56.

III.

[6] Předseda kontrolní komise podal k návrhu na obnovu řízení písemné vyjádření. V něm uvedl, že navrhovatel opírá svůj návrh o pozdější právní výklad, a nikoliv o dříve neznámé skutečnosti nebo důkazy ve smyslu § 278 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním, ve znění pozdějších předpisů (dále též „trestní řád“). Podle předsedy kontrolní komise však nelze důvod obnovy řízení shledat v pozdějším výkladu právní normy. Předseda kontrolní komise navrhl, aby kárný soud návrh na obnovu řízení zamítl.

IV.

pokračování

[7] Při jednání dne 11. 3. 2020 zástupce navrhovatele odkázal na argumentaci uvedenou v návrhu na obnovu řízení a tuto stručně shrnul. Zejména uvedl, že uplynutí subjektivní lhůty k podání kárného návrhu je existující právní skutečností, kterou lze odůvodnit návrh na obnovu řízení. Uplynutí této lhůty navíc vyvolává prekluzi práva podat kárnou žalobu, ke které měl kárný senát přihlížet z úřední povinnosti. Předsedou kontrolní komise pověřená osoba při jednání taktéž odkázala na písemné vyjádření k návrhu. Zejména konstatovala, že skutečnosti uváděné navrhovatelem nelze považovat za změnu skutkových okolností, pro kterou by bylo lze povolit obnovu řízení.

V.

[8] Kárný řád v § 22 stanoví, že: *(1) Ve lhůtě 3 let od právní moci rozhodnutí senátu podle § 19 odst. 1 může soudce, předseda soudu, místopředseda soudu, předseda kolegia Nejvyššího soudu nebo Nejvyššího správního soudu, státní zástupce nebo soudní exekutor podat návrh na obnovu kárného řízení. (2) Jiný opravný prostředek proti pravomocnému rozhodnutí v kárném řízení není přípustný.*

[9] Kárný soud shledal, že návrh na obnovu řízení byl podán včas. Rozhodnutí č. j. 15 Kse 3/2016 - 56 nabylo právní moci dne 15. 8. 2017, přičemž před uplynutím tříleté lhůty podal navrhovatel návrh na obnovu řízení (návrh na obnovu řízení byl podán dne 3. 1. 2020).

[10] Z citovaného § 22 kárného řádu vyplývá, že opravným prostředkem proti rozhodnutí kárného senátu je obnova kárného řízení. Kárný řád však žádnou další úpravu neobsahuje, a je proto třeba v návaznosti na § 25 kárného řádu (podle něhož se v kárném řízení *přiměřeně použijí ustanovení trestního řádu*) vyjít z úpravy obsažené v trestním řádu.

[11] Obnova řízení je upravena v § 277 a násl. trestního řádu.

[12] Podle § 277 trestního řádu, skončilo-li trestní stíhání vedené proti určité osobě pravomocným rozsudkem, pravomocným trestním příkazem, pravomocným usnesením o zastavení trestního stíhání, pravomocným usnesením o podmíněném zastavení trestního stíhání, pravomocným usnesením o schválení narovnání nebo pravomocným usnesením o postoupení věci jinému orgánu, lze v trestním stíhání téže osoby pro týž skutek pokračovat, pokud nebylo takové rozhodnutí zrušeno v jiném předepsaném řízení, jen byla-li povolena obnova trestního řízení.

[13] Podle § 278 odst. 1 až 4 trestního řádu: *(1) Obnova řízení, které skončilo pravomocným rozsudkem nebo trestním příkazem, se povolí, vyjdou-li najevo skutečnosti nebo důkazy soudu dříve neznámé, které by mohly samy o sobě nebo ve spojení se skutečnostmi a důkazy známými už dříve odůvodnit jiné rozhodnutí o vině nebo o přiznaném nároku poškozeného na náhradu škody nebo nemajetkové újmy v penězích nebo na vydání bezdůvodného obohacení, anebo vzhledem k nimž by původně uložený trest byl ve zřejmém nepoměru k povaze a závažnosti trestného činu nebo k poměrům pachatele nebo uložený druh trestu by byl ve zřejmém rozporu*

s účelem trestu. [...] (2) Obnova řízení, které skončilo pravomocným usnesením soudu o zastavení trestního stíhání, včetně schválení narovnání, o postoupení věci jinému orgánu nebo o podmíněném zastavení trestního stíhání, a to i v případě, jestliže ještě nenastaly skutečnosti uvedené v § 308 odst. 3, se povolí, vyjdou-li najevo skutečnosti nebo důkazy soudu dříve neznámé, které by mohly samy o sobě nebo ve spojení se skutečnostmi a důkazy známými už dříve vést k závěru, že důvody k takovému rozhodnutí tu nebyly a že je na místě v řízení pokračovat. [...] (3) Obnova řízení, které skončilo pravomocným usnesením státního zástupce o zastavení trestního stíhání, včetně schválení narovnání, o postoupení věci jinému orgánu nebo o podmíněném zastavení trestního stíhání, a to i v případě, jestliže ještě nenastaly skutečnosti uvedené v § 308 odst. 3, se povolí, vyjdou-li najevo skutečnosti nebo důkazy státnímu zástupci dříve neznámé, které by mohly samy o sobě nebo ve spojení se skutečnostmi a důkazy známými už dříve vést k závěru, že důvody k takovému rozhodnutí tu nebyly a že je na místě podat proti obviněnému obžalobu. (4) Obnova řízení, které skončilo některým ze způsobů uvedených v předchozích odstavcích, se povolí též tehdy, bude-li pravomocným rozsudkem zjištěno, že policejní orgán, státní zástupce nebo soudce v původním řízení porušil svoje povinnosti jednáním zakládajícím trestný čin.

[14] Podle § 283 trestního řádu, soud návrh na povolení obnovy zamítne, a) byl-li podán osobou neoprávněnou, b) směřuje-li jen proti rozhodnutí nebo výroku, stran něhož obnova není přípustná, c) je-li obnova vyloučena podle § 279, nebo d) neshledá-li důvody obnovy podle § 278.

[15] Podle § 278 odst. 1 až 3 trestního řádu lze tedy obnovu řízení povolit, pokud vyjdou nově najevo skutečnosti nebo důkazy, které byly dříve neznámé, a které by mohly samy o sobě nebo ve spojení se skutečnostmi a důkazy známými už dříve odůvodnit jiné rozhodnutí.

[16] Podle § 278 odst. 4 trestního řádu lze pak obnovu povolit tehdy, bude-li pravomocným rozsudkem zjištěno, že došlo k porušení povinností jednáním zakládajícím trestný čin.

[17] Navrhovatel návrh na obnovu řízení opírá o výklad provedený v rozhodnutí kárného soudu č. j. 15 Kse 5/2018 - 135. Dovojuje, že kárný soud měl v jeho věci sp. zn. 15 Kse 3/2016 řízení zastavit z důvodu uplynutí šestiměsíční lhůty pro podání kárného návrhu (podobně jako ve věci sp. zn. 15 Kse 5/2018). Kárný soud však v jeho věci takto nepostupoval, řízení nezastavil a žalobu věcně projednal. S poukazem na princip legitimního očekávání a princip rovného zacházení navrhovatel navrhuje povolit obnovu řízení ve věci sp. zn. 15 Kse 3/2016.

[18] Je pravdou, že v rozhodnutí č. j. 15 Kse 5/2018 - 135 kárný soud provedl nový výklad vztahu § 117 odst. 3 exekučního řádu (podle kterého kárná žaloba musí být podána do 3 let ode dne, kdy ke kárnému provinění došlo) a § 9 odst. 1 kárného řádu (podle kterého návrh na zahájení kárného řízení musí být podán nejpozději do 6 měsíců ode dne, kdy se navrhovatel dozvěděl o skutečnostech týkajících se kárného provinění, které jsou rozhodné pro podání návrhu, nejpozději však do 3 let ode dne spáchání kárného provinění). Dovedil, že vztah předpisu speciálního (§ 117 odst. 3 exekučního řádu) a obecného (§ 9 odst. 1 kárného řádu) je nutno v zájmu zachování principu rovnosti vyložit úžeji, a to tak, že citované ustanovení exekučního řádu je v poměru speciality k ustanovení kárného řádu

pokračování

pouze při úpravě lhůty objektivní, existenci lhůty subjektivní je však nutno s ohledem na absenci její úpravy v exekučním řádu dovodit z obecného procesního předpisu – kárného řádu (zákona o řízení).

[19] Kárný soud v rozhodnutí č. j. 15 Kse 5/2018 - 135 dále uvedl, že „[t]omuto závěru není nikterak na překážku, že objektivní lhůta je v současné době v obou předpisech stanovena shodně, neboť, jak vyplývá z výše uvedeného přehledu, vždy tomu tak nebylo a nemusí tomu tak být ani v budoucnu; platí však, že při jakékoliv úpravě těchto lhůt by měla být rozhodující úprava obsažená v exekučním řádu. Kárný soud zároveň nikterak nepopírá, že podle stejného schématu by se za běžných okolností posuzovala i lhůta subjektivní a že onen „úrok stranou“ k aplikaci obecného procesního předpisu učinil právě jen s ohledem na výše uvedené skutečnosti nestandardního průběhu přijímání poslední novely exekučního řádu a v zájmu respektování limitů daných normami ústavního práva, které byly vyloženy výše. Předestřené úvahy kárného soudu zajisté neznamenají, že by zákonodárce v budoucnu nemohl další novelou zákona, přijatou tentokrát transparentním způsobem a s připojením racionálních argumentů, vypustit ze zákona subjektivní lhůtu pro podání kárné žaloby ve věcech soudních exekutorů definitivně znovu (např. úpravou § 9 odst. 1 zákona o řízení), eventuálně ji v § 117 odst. 3 exekučního řádu upravit jinak.“ Kárný soud v rozhodnutí č. j. 15 Kse 5/2018 - 135 rovněž uvedl, že zvažoval, zda nemá předložit Ústavnímu soudu návrh na zrušení ustanovení § 117 odst. 3 exekučního řádu, toto řešení však s přihlédnutím k okolnostem případu (především k mlčení zákonodárce) považoval za krajní a nakonec k němu nepřistoupil. Pro rozhodnutí ve věci zvolil šetrnější přístup, a to především s ohledem na tenor nálezu Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 15/12, v němž Ústavní soud stanovil, že ústavně konformní interpretace ustanovení zákona, z ústavně-právního hlediska jakkoliv sporného, je-li možná a není-li její výsledek zřetelně *contra legem*, má přednost před jeho derogací. Zvolený postup byl pak podle kárného soudu také v souladu se zásadou rychlosti a hospodárnosti řízení a též s právem kárně obviněného, zakotveným v čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, aby jeho věc byla projednána bez zbytečných průtahů. Přijaté řešení přitom bere ohled i na zájmy druhé strany, neboť neponechává kárného žalobce dlouhodobě v nejistotě ohledně lhůt, které pro podání kárné žaloby má, a zároveň mu vytváří prostor k tomu, aby buď uvedený výklad akceptoval a dál se jím ve své činnosti řídil, anebo aby se znalostí věci sám inicioval legislativní změnu. Kárný soud v rozhodnutí č. j. 15 Kse 5/2018 - 135 konečně uvedl i to, že „si je zároveň vědom skutečnosti, na níž poukazuje kárný žalobce ve svém vyjádření ze dne 30. 8. 2019, že ve své dosavadní rozhodovací činnosti interpretoval lhůtu pro podání kárné žaloby způsobem stanoveným výše citovaným rozhodnutím ze dne 10. 11. 2010, č. j. 15 Kse 3/2010 - 63 a že přinejmenším v rozhodnutí ze dne 28. 5. 2019, č. j. 14 Kse 5/2018 - 74 přistoupil k meritornímu projednání kárné žaloby, která by podle výše uvedeného názoru byla podána až po uplynutí šestiměsíční subjektivní lhůty (pozn. kárně obviněný zde byl kárné žaloby zproštěn). Zde je ovšem nutno poznamenat, že otázka subjektivní lhůty pro podání kárné žaloby v uvedené věci nebyla předmětem sporu a kárný soud se k ní explicitně nijak nevyjadřoval. Kárné soudnictví navíc nemá žádný mechanismus pro sjednocování judikatury a v případě změny právního názoru musí příslušný senát dbát nanejvýš na to, aby důvody změny ve svém rozhodnutí pečlivě vysvětlil. Nejvyšší správní soud jako soud kárný totiž nemá žádný speciální senát, k němuž by se mohl senát rozhodující ve věci obrátit a kterému by mohl předložit spornou otázku k řešení. Takovýmto tělesem není ani rozšířený senát Nejvyššího správního soudu (viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 5. 2019, č. j. 16 Kss 5/2017 - 173), který by jako jediný připadal

potenciálně v úvahu. Kárný soud tedy k této otázce uzavírá, že kárný žalobce i ve věcech kárných provinění má subjektivní lhůtu k podání kárné žaloby a tato lhůta činí podle § 9 odst. 1 zákona o řízení šest měsíců od okamžiku, kdy se dozvěděl o skutečnostech týkajících se kárného provinění, které jsou rozhodné pro podání návrhu.“ (důraz přidán).

[20] Z uvedeného vyplývá, že kárný soud v rozhodnutí č. j. 15 Kse 5/2018 - 135 změnil dosavadní výklad vztahu předpisu speciálního (exekučního řádu) a obecného (kárného řádu). Dovodil, že § 117 odst. 3 exekučního řádu je v poměru speciality ke kárnému řádu pouze při úpravě lhůty objektivní, ve vztahu k lhůtě subjektivní je třeba aplikovat obecný procesní předpis – kárný řád, který stanoví, že návrh na zahájení kárného řízení musí být podán nejpozději do 6 měsíců ode dne, kdy se navrhovatel dozvěděl o skutečnostech týkajících se kárného provinění, které jsou rozhodné pro podání návrhu. Jinými slovy, kárný soud výkladem (právní interpretací) dovodil, že i pro kárné žalobce ve věcech soudních exekutorů platí šestiměsíční subjektivní lhůta k podání kárné žaloby. Takový výklad kárné senáty Nejvyššího správního soudu do té doby nezastávaly.

[21] Kárný soud se proto v nyní projednávané věci zabýval otázkou, zda lze na základě nového (pozdějšího) výkladu práva povolit obnovu řízení.

[22] S ohledem na povahu původního rozhodnutí nelze uvažovat o aplikaci § 278 odst. 2 a 3 trestního řádu, neboť uvedená ustanovení umožňují obnovu povolit pouze v případě, že v původním řízení došlo k zastavení řízení, schválení narovnání, postoupení věc jinému orgánu či k podmíněnému zastavení. Žádným z uvedených způsobů však v původní věci (sp. zn. 15 Kse 3/2016) rozhodnuto nebylo. Navrhovatel přitom ani netvrdí (a z ničeho nevyplývá), že by v původním řízení byly porušeny povinnosti jednáním zakládajícím trestný čin (§ 278 odst. 4 trestního řádu). Z procesní opatrnosti soud dodává i to, že navrhovatel ani netvrdí (a z ničeho nevyplývá), že by bylo možno aplikovat § 71 zákona č. 182/1993 Sb., podle něhož *byl-li na základě právního předpisu, který byl zrušen, vydán soudem v trestním řízení rozsudek, který nabyl právní moci, ale nebyl dosud vykonán, je zrušení takového právního předpisu důvodem pro obnovu řízení podle trestního řádu.*

[23] Kárný soud se proto zaměřil na otázku, zda lze navrhovatelem uváděné důvody podřadit pod § 278 odst. 1 trestního řádu.

[24] Podle kárného soudu se obnova řízení dle § 278 odst. 1 trestního řádu vztahuje výhradně na vady ve skutkových zjištěních, které vznikly tím, že soudu v době jeho rozhodování nebyly známy skutečnosti nebo důkazy způsobilé změnit skutkový stav věci a ovlivnit právní posouzení a následně i výrok o vině či o sankci (viz např. rozhodnutí kárného senátu ze dne 25. 4. 2018, č. j. 13 Kss 2/2018 - 230, či ze dne 27. 11. 2018, č. j. 14 Kse 3/2018 - 30). Např. v posledně uvedeném rozhodnutí kárný soud uvedl, že: *„Obnova řízení podle § 278 odst. 1 trestního řádu – jakožto mimořádný opravný prostředek – se vztahuje výhradně na vady ve skutkových zjištěních, které vznikly tím, že soudu v době jeho rozhodování nebyly známy skutečnosti nebo důkazy způsobilé změnit skutkový stav věci a ovlivnit právní posouzení a následně i výrok o vině či o sankci [...]. Účelem cit. ustanovení je odstranit nedostatky ve skutkových zjištěních pravomocného rozhodnutí v případech, kdy tyto vady vyšly najevo až po právní moci původního rozhodnutí. V řízení o obnově se nepřezkoumává zákonnost a odůvodněnost původního rozhodnutí, ale posuzuje se výlučně otázka, zda nové*

pokračování

skutečnosti či důkazy dříve neznámé ve spojení s důkazy již provedenými mohou odůvodnit jiné než původní pravomocné rozhodnutí o vině a trestu.“

[25] Pod § 278 odst. 1 trestního řádu však nelze podřadit jiný (pozdější) výklad práva. K tomu lze odkázat například na nálezy Ústavního soudu ze dne 1. 3. 2004, sp. zn. IV. ÚS 792/02, podle něhož: *„Zásadní otázkou pro posouzení ústavní stížnosti stěžovatele tedy je, zda nová interpretace zákonných ustanovení [...] tedy změna výkladu trestněprávní normy, je "skutečností" soudu dříve neznámou ve smyslu ustanovení § 278 odst. 1 tr. ř., a odůvodňuje tedy povolení obnovy řízení. [...] Obnova řízení ukončeného pravomocným rozsudkem [...] řeší výhradně vady ve skutkových zjištěních, které vznikly tím, že soudu v době jeho rozhodování nebyly známy skutečnosti nebo důkazy způsobivé změnit skutkový stav věci a teprve na tomto skutkovém základě ovlivnit jeho právní posouzení a následně i výrok o vině, náhradě škody či trestu. Nelze proto v řízení o povolení obnovy řízení novou skutečnost spatřovat ve vadě v právním posouzení věci dovozované z jiného (pozdějšího) výkladu právní normy. [...] Novými skutečnostmi mohou být pouze skutečnosti soudu v původním řízení neznámé, které však již v době vydání rozhodnutí existovaly a teprve později vyšly najevo. Nový výklad ustanovení hmotného práva trestního, byť by byl obsažen v nálezech Ústavního soudu, proto již z tohoto důvodu novou skutečností ve smyslu citovaného ustanovení nemůže být, jestliže v době vydání původního rozhodnutí neexistoval. Novou skutečností může být pouze objektivně existující jev, který v téže věci nebyl důkazem, ale může mít vliv na zjištění skutkového stavu. Taková skutečnost v trestním řízení, tedy i v řízení o obnově, se stává předmětem hodnocení právem, a nelze ji tedy s právem ztotožňovat. Za právo se přitom považují nejen platné právní normy, ale i závěry o tom, zda určitá skutečnost tvoří prvky znaků hypotézy právních norem, podle kterých se provádí hodnocení této skutečnosti. Z toho vyplývá, že odlišný (pozdější) výklad práva, podmíněný právním názorem vysloveným v nálezu Ústavního soudu, není okolností odůvodňující povolení obnovy řízení.“* (důraz přidán).

[26] Obdobně v usnesení ze dne 15. 4. 2004, sp. zn. IV. ÚS 178/03, Ústavní soud uvedl, že obnova řízení ukončeného pravomocným rozsudkem řeší výhradně vady ve skutkových zjištěních, které vznikly tím, že soudu v době jeho rozhodování nebyly známy skutečnosti nebo důkazy způsobivé změnit skutkový stav věci a teprve na tomto skutkovém základě ovlivnit jeho právní posouzení a následně i výrok o vině, náhradě škody či trestu. *„Nelze proto v řízení o povolení obnovy řízení novou skutečnost spatřovat ve vadě v právním posouzení věci dovozované z jiného (pozdějšího) výkladu právní normy.“*

[27] Z obdobných východisek vychází i pozdější rozhodnutí Ústavního soudu, např. usnesení ze dne 29. 11. 2007, sp. zn. III. ÚS 1030/07, ze dne 8. 10. 2015, sp. zn. III. ÚS 2810/15, ze dne 10. 2. 2016, sp. zn. I. ÚS 12/15, či ze dne 26. 7. 2018, sp. zn. IV. ÚS 1756/18, podle něhož *„ani zásadní změna v judikatuře (na rozdíl od skutkových zjištění), není důvodem pro obnovu řízení, resp. novou skutečností, o níž by se úspěšný návrh na povolení obnovy řízení mohl opírat [...]“*

[28] I judikatura Nejvyššího soudu zastává názor, že nový (odlišný) výklad práva není skutečností odůvodňující povolení obnovy řízení. Například podle rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 3. 5. 2001, sp. zn. 3 Tz 82/2001, lze novou skutečnost ve smyslu § 278 odst. 1 trestního řádu definovat jako objektivně existující jev, který v téže věci není důkazem, ale může mít vliv na zjištění skutkového stavu věci v rozsahu nezbytném pro rozhodnutí.

Skutečnost v trestním řízení (tj. i v řízení o obnově) je vždy předmětem hodnocení právem, a nelze ji proto s právem ztotožňovat. Za právo se přitom považují nejen platné právní normy, ale i úsudky o tom, zda určitá skutečnost tvoří prvky znaků hypotézy právních norem, podle kterých se provádí hodnocení této skutečnosti. Odlišný (nový) výklad práva není okolností odůvodňující povolení obnovy řízení. Obdobně viz i rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 11. 6. 2003, sp. zn. 4 Tz 76/2003, podle něhož *„odlišný výklad práva není okolností odůvodňující povolení obnovy řízení, protože důvodem obnovy mohou být pouze nová skutečnost či nová zjištění neznámá v době, kdy bylo rozhodováno prvotním odsuzujícím rozsudkem, a nikoli nové právní posouzení.“*

[29] Podpůrně lze poukázat i na odbornou literaturu, např. Šámal, P. a kol. *Trestní řád. Komentář*. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013. I ta zastává názor, že v řízení o obnově nelze přihlížet ke změnám *„v právních názorech, které se v mezidobí objevily v odůvodnění rozhodnutí soudu v jiných (věcech), a to i v případech, že jde o právní názor týkající se otázky řešené v řízení o povolení obnovy řízení, neboť nejde o skutečnost dříve neznámou, která by mohla být důvodem pro povolení obnovy.“* Obdobně viz i komentář od dalšího autorského kolektivu (Antonín Drašík, Jaroslav Fenyk. *Trestní řád. Komentář. II. díl*. Praha: Wolters Kluwer ČR a.s., 2017. s. 572 a násl.).

[30] Kárný soud dodává, že ani na základě dalších tvrzení obsažených v návrhu na obnovu řízení (a předložených podkladů) nelze dovodit naplnění podmínek uvedených v § 278 trestního řádu. Listiny, o které opírá navrhovatel svůj návrh (s výjimkou rozhodnutí č. j. 15 Kse 5/2018 - 135, které kárný soud vydal až dne 10. 9. 2019), měl při svém rozhodování k dispozici i kárný soud ve věci sp. zn. 15 Kse 3/2016. Primárně se jedná o kárnou žalobu ze dne 25. 10. 2016, která byla podána Nejvyššímu správnímu soudu dne 4. 11. 2016, a k ní přiložené přílohy (mj. podání M. P. ze dne 26. 2. 2016 adresovaného ministrovi). Na základě uvedených listin posoudil kárný soud ve věci sp. zn. 15 Kse 3/2016 žalobu jako včasnou a věcně ji projednal. Nutno dodat, že v nynějším řízení nelze posuzovat zákonnost původního rozhodnutí (vč. zákonnosti posouzení včasnosti kárné žaloby). K tomu viz vedle shora citované odborné literatury, judikatury Ústavního soudu (např. rozhodnutí ve věci sp. zn. IV. ÚS 178/03) i rozhodnutí kárného soudu ze dne 27. 11. 2018, č. j. 14 Kse 3/2018 - 30, podle něhož *„v řízení o obnově se nepřezkoumává zákonnost a odůvodněnost původního rozhodnutí, ale posuzuje se výlučně otázka, zda nové skutečnosti či důkazy dříve neznámé ve spojení s důkazy již provedenými mohou odůvodnit jiné než původní pravomocné rozhodnutí o vině a trestu.“* Citované rozhodnutí kárného soudu přitom prošlo i testem ústavnosti – viz usnesení Ústavního soudu ze dne 11. 2. 2020, sp. zn. II. ÚS 490/19. Nutno dodat i to, že testem ústavnosti prošlo i původní rozhodnutí kárného senátu č. j. 15 Kse 3/2016 - 56. K tomu viz usnesení Ústavního soudu ze dne 28. 8. 2019, sp. zn. III. ÚS 3498/17.

[31] Z uvedených důvodů kárný soud návrh na obnovu kárného řízení zamítl za přiměřeného použití § 283 písm. d) trestního řádu.

Poučení: Odvolání proti rozhodnutí v kárném řízení **n e n í** přípustné (§ 21 zákona č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů, ve znění pozdějších předpisů).

pokračování

V Brně dne 11. března 2020

JUDr. Tomáš Foltas
předseda kárného senátu